

FUNDACJA JUDAICA
Centrum Kultury Żydowskiej

KONCERT NOWOROCZNY
ROSZ HASZANA 5765

Chór Synagogałny z Lipska

(Leipziger Synagogałchor)

pod dyrekcją

Helmuta Klotza

*muzyka synagogałna,
pieśni w jidysz i po hebrajsku*

Sept.
sobota, 18 września 2004, godz. 18.30

Kraków

Muzyka synagogałna

Ma towu

baryton, chór, organy, aranżacja: Mordechaj Zeira

Pieśń hołdu na motywach psalmu śpiewanego przy wejściu do synagogi: Jak piękne są twoje domostwa Jakubie, Izraelu!

Szuwo Adonaj

alt, tenor, chór a capella, aranżacja: Louis Lewandowski

Rzekł Mojżesz: Przybądź, Wieczny i ukaż nam swoją naukę. Ona jest nieprzebrany Dobrem. Jest Drzewem Życia dla tych, którzy jej słuchają. Ten, kto po nią sięga jest błogosławiony. Jej drogi są drogami prawdy, a wszystkie jej ścieżki – pokojem. Prowadź nas z powrotem do Siebie, Wieczny, odnow nasze dni, abyśmy byli jak kiedyś!

Amar Rabbi Eliezer

baryton, chór, organy, aranżacja: Josef Rosenblatt

Rabin Elozor i Rabin Akiba, dwaj wielcy uczeni talmudyści, obiecują Pokój wszystkim tym, którzy przestrzegają bożych przykazań. Pokój niech zagości w Twoich murach i radość w twoich przybytkach. Niech Pan da siłę swojemu ludowi, niech błogosławi go Pokojem.

Wechach haja omer

tenor, chór a capella, aranżacja: David Nowakowski

Z modlitwy Mussaf na Jom Kippur: O Wieczny! Przewiniłem, zgrzeszyłem i dopuściłem się występku przed Tobą - ja i moje domostwo. Wybacz mi i mojemu domowi nasze przewinienia, grzechy i występki.

Torat Adonaj

alt, chór, organy, aranżacja: Louis Lewandowski

Psalm XIX, 7/8. Nauka Pana jest doskonała, pokrzepia duszę. Świadectwo Pana jest wierne, uczy prostaczka mądrości. Rozkazy Pana są słuszne, rozweselają serce. Przykazanie Pana jest jasne, oświeca oczy.

Wekibacti etchem

chór a capella, aranżacja: Chaim Alexander

Tak mówi Bóg, nasz Pan: Sprowadzę was, którzy rozproszeni jesteście z wszystkich narodów, z wszystkich krajów i dam Wam ziemię Izraela. Już stoimy u Twych bram, Jeruzalem! Jeruzalem – tyś silnym miastem na mocnych fundamentach zabudowanym! Jak nakazane Izraelowi – do Ciebie zmierzają wszystkie rody, aby sławić imię Pana!

Jimloch

alt, chór, organy, aranżacja: Nissan Spivak

Śpiew pochwalny na cześć świętości Boga. Wieczny będzie panował na wieki, niech Jego chwała będzie zawsze na naszych ustach.

Naaric'cha

tenor, baryton, chór, organy, aranżacja: Abraham Dunajewski

Ogłoszenie świętości Wiecznego: Święty, Święty, Święty jest Pan. Jego wielkość jest wszędzie tam, dokąd sięga ziemia. Modlitwa zawiera również żydowskie wyznanie wiary: Sz'ma Izrael - Słuchaj, Izraelu. Wieczny jest nasz Pan, Wieczny jest Jedyny.

Pieśni w jidysz i po hebrajsku

Rapsodia talmudyczna

chór, fortepian, aranżacja: Abraham B. Birnbaum

Tak Talmud mówi o zwyczajach szabatowych: do zapalania lamp szabatowych można używać jedynie oliwy z drzewa oliwnego, a nie - oleju skalnego, rybnego, ani też innych tłuszczów. Nie ma winy ten, kto gasi te lampy ze strachu przed poganami, złoczyńcami, złymi duchami lub aby umożliwić choremu sen. Kto natomiast oszczędza oliwę lub knot, łamie przepisy szabasu.

Życzenia szabatowe

baryton, chór, fortepian, aranżacja: Werner Sander

Zgodnie z szabatowym zwyczajem, życzymy sobie nawzajem Dobra. W tej szabasowej pieśni rodzinnej błaga się Boga, aby chronił Żydów od złego i aby błogosławił i wypełnił szczęściem nadchodzący tydzień, miesiąc i rok.

Dajenu

chór a capella, aranżacja: Philip Moddel

W Hagadzie rabin Akiba wylicza jak wiele dobrego Wieczny uczynił dla swojego ludu. W tej pieśni nazwane są tylko dwie rzeczy. Gdyby jedynie uwolnił nas od Egipcjan i dał nam Torę, to i tak byłoby to już wystarczająco dużo.

Szabat

chór a capella, aranżacja: Dieter Knorrn

Niech będzie Szabat, wiosna, a przede wszystkim - niech będzie Pokój!

Lajla (Noc)

alt, chór, fortepian, aranżacja: Werner Sander

Balladowa kołysanka o symbolicznej treści. Wojownicy zdążają do celu, ale albo giną po drodze, albo dają się zwieść.

Chossidl

tenor, chór, fortepian, aranżacja: Werner Sander

W czasie drogi do swojego rabina, chasydzkiego młodzieńca zaskakuje burza. Znajduje schronienie w zajeździe. Tam jednak, rozgrzany szklaneczką wódki, zaczyna zalecać się do pewnej dziewczyny. Chciał ją obdarować naszyjnikiem i kapeluszem, ale ona odmówiła. Dała mu jednakże nadzieję na przyszłość. Chasyd czuje się jak w czasie dziewięciu Groźnych Dni przed Jom Kippur, kiedy nie wolno spożywać mięsa.

Der Rebbele, der Gabbele

alt, chór, fortepian, aranżacja: Werner Sander

Chasydzi potrafią tak zapamiętać się w modlitwie, że zaczynają tańczyć. Nawet Rabin, Kantor i Szames tańczą w synagodze ze wszystkimi sprzętami!

Jak Cesarz pija herbatę?

baryton, chór, fortepian, aranżacja: Werner Sander

W tej dowcipnej i humorystycznie przesadzonej pieśni zawarta jest kpina z majestatycznego sposobu życia Cesarza. Herbata jest mu podawana w ten sposób, że draży się dziurę w głowie cukru, wlewa do niej gorącej wody, a jego Wysokość wylizuje tę mieszankę. Gorące ziemniaki (Bulbes) natomiast kanonier wystrzeliwuje poprzez maślaną ścianę wprost w otwarte usta Cesarza! A na noc wrzuca się Go do wypełnionego pierzem pomieszczenia, przed którym trzy plutony żołnierzy stoją na posterunku, krzycząc głośno 'sza!', żeby nikt nie zakłócił nocnego spokoju Monarchy.

Hawa Nagila

chór, fortepian, aranżacja: Friedbert Gross

Weselmy się i śpiewajmy!

*Chór Synagogałny
z Lipska*

dyrygent

Helmut Klotz

solisći

Ulrike Helzel

alt

Helmut Klotz

tenor

Egbert Junghans

baryton

Clemens Posselt

organy / fortepian

Leipziger Synagogalchor

Założony w Lipsku w 1962 roku przez kantora Wenera Sandera, Chór Synagogalny, którego dyrektorem artystycznym od roku 1972 jest Helmut Klotz, ma w swoim repertuarze głównie muzykę synagogalną XIX i XX wieku oraz pieśni ludowe w języku hebrajskim i jidysz, wykonywane a capella, z towarzyszeniem organów lub fortepianu oraz na przemian przez chór i kantora, zgodnie z żydowską tradycją. Z Chórem Synagogalnym występują najwięksi soliści i znane orkiestry, a także współpracują z nim wybitni współcześni kompozytorzy, m.in. Joseph Dorfmann, Bonia Shur i Siegfried Thiele. Ten ostatni skomponował dla Chóru „Psalmy”, których prapremiera odbyła się w lipskim Gewandhaus.

Chór Synagogalny koncertuje przede wszystkim w lipskim Gewandhaus, berlińskim Schauspielhaus, w Filharmonii Berlińskiej, Starej Operze we Frankfurcie nad Menem. Występował również w synagogach w Warszawie, Krakowie, Pradze, Paryżu i we Wrocławiu. W roku 1993 wystąpił w Izraelu, w 1994 - w USA, w 1996 - w Hiszpanii i Portugalii i w 1998 - w Afryce Południowej oraz w Belgii i ponownie w Polsce. Chór występował również podczas licznych festiwali kultury i muzyki żydowskiej: w Odessie i w Leverkusen (1993), w Monachium (1995), a także na festiwalu Wratislavia Cantans we Wrocławiu (2004). Ważnym wydarzeniem był też współudział we wznowieniu opery Kurta Weilla „Droga obietnicy” w Chemnitz i Nowym Jorku. Dyskografia Chóru Synagogalnego składa się z czterech płyt analogowych, nagranych przez wytwórnię ETENA, podwójnego albumu kompaktowego, nagranych przez rozgłośnie MDR oraz płyty kompaktowej pt. „Pieśni żydowskie” (BERLIN CLASSICS).

Helmut Klotz

Helmut Klotz, wiolonczelista wywodzący się ze sławnej Sächsische Staatskapelle, karierę wokalisty rozpoczął w roku 1961 w Operze Lipskiej, której pozostał wierny przez czterdzieści lat swojej pracy artystycznej. Jego bogaty repertuar obejmuje ponad 100 ról w 2700 przedstawieniach muzycznych. Jako tenor wcielał się zarówno w role bohaterów lirycznych, jak i tych „z charakterem”: Belmonte i Pedrillo („Urowadzenie z Seraju”), Don Basilio („Wesele Figara”), Almaviva („Cyrulik sewilski”), Fenton („Wesołe kumoszki”), Raoul („Hugenoci”), David („Śpiewacy norymberscy”), Wenzel („Sprzedana narzeczona”), Sternik („Latający Holender”), Starzec („Peer Gynt”), Truffaldino („Miłość do trzech pomarańczy”) i Kapitan („Wozzeck”). Helmut Klotz występował gościnnie w wielu operach w Europie i na całym świecie, a na szczególną uwagę zasługują jego występy jako Ewangelisty w „Pasjach” Bacha z drezdeńskim Kreuzchor i lipskim Thomanerchor. W roku 1985 otrzymał nominację wokalisty kameralnego (Kammersänger), w roku 2000 został członkiem honorowym Opery Lipskiej. Jest także laureatem licznych nagród i odznaczeń.

Auswärtiges Amt

GOETHE-INSTITUT

Koncert wspierany przez
Fundację Współpracy Polsko - Niemieckiej

Deutsche Bank

